

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Věry Šimůnkové a soudců Mgr. Karla Ulíka a Mgr. Josefa Straky ve věci

žalobce: **J. R.**
narozen X, trvale bytem X

proti

žalované: **Vězeňská služba ČR - Věznice Vinařice**
sídlem Hlavní 245, 273 07 Vinařice

o **žalobě proti rozhodnutí žalovaného** ze dne 28. 3. 2018, č. j. VS-40430/ČJ-2018-800532-28,
a ze dne 12. 4. 2018, č. j. VS-42551/ČJ-2018-800532

takto:

- I. Žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne X, č. j. VS-40430/ČJ-2018-800532-28, se odmítá.
- II. Žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne X, č. j. VS-42551/ČJ-2018-800532, se zamítá.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. R.

Odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

1. Žalobce vykonával od X do X trest odnětí svobody ve Věznici Vinařice.
2. Dne X měl žalobce dle záznamu o kázeňském přestupku ze stejného dne odmítnout splnit pokyn příslušníka žalované, že se má přestěhovat na oddíl L4. Ve vyjádření k tomuto podezření je uvedeno, že žalobce se odmítl vyjádřit a vyjádření podepsat.
3. Rozhodnutím žalované ze dne X, č. j. VS-40430/ČJ-2018-800532-28, vydaného vychovatelem žalované (dále jen „první napadené rozhodnutí“), byl žalobce shledán vinným z jednání uvedeného v předchozím odstavci, neboť přes opakovanou výzvu příslušníka Vězeňské služby se odmítl přestěhovat na určenou ubytovnu odsouzených. Za to mu byl uložen podle § 46 odst. 3 písm. f) zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o VTOS“) kázeňský trest umístění do uzavřeného oddílu na 7 dnů (s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení). Při šetření věci nebyly zjištěny důvody, pro které žalobce nemohl pokyn splnit. Nespecifikoval žádný důvod, pro který nechtěl na určený oddíl jít. Žalobce se k věci nevyjádřil, pouze uvedl, že chce mluvit s prevencí. K druhu a výši kázeňského trestu bylo přistoupeno s přihlédnutím k tomu, že již byl kázeňsky trestán.
4. Za závěrem rozhodnutí je poznamenáno, že mu rozhodnutí bylo oznámeno a doručeno 28. 3. 2018 s tím, že žalobce odmítl rozhodnutí převzít a podepsat, a že stížnost proti rozhodnutí ve stanovené lhůtě nebyla podána.
5. Ze záznamu o kázeňském přestupku ze dne 4X plyne, že žalobci byl dne X v 13:00 hodin oznámen pokyn ke stěhování na oddíl L4. Žalobce pokyn ke stěhování odmítl splnit, protože nechtěl být na velkém oddíle. Žalobce se dne X k podezření vyjádřil slovy, že nic neudělal, dávají ho z oddílu na oddíl a nechce být mezi feťákama.
6. Rozhodnutím žalované ze dne X, č. j. VS-42551/ČJ-2018-800532, vydaného vychovatelem žalované, byl žalobce shledán vinným z jednání uvedeného v předchozím odstavci, protože porušil povinnost podle § 28 odst. 1 zákona o VTOS plnit příkazy a pokyny zaměstnanců žalované. Za to mu byl uložen podle § 46 odst. 3 písm. f) zákona o VTOS kázeňský trest umístění do uzavřeného oddílu na 7 dnů (s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení). V průběhu kázeňského řízení nebyly zjištěny žádné závažné důvody, které žalobci bránily ve splnění příkazu k nastěhování na stanovenou ubytovnu. K druhu a výši trestu vychovatel konstatoval, že byl zohledněn zájem na dosažení účelu trestu a závažnost kázeňského přestupku, přičemž za stejný přestupek byl již kázeňsky trestán.
7. Žalobce podal proti rozhodnutí ze dne X stížnost, kterou odůvodnil slovy „psychické a zdravotní důvody, a proto podávám stížnost“.

8. Jako podklad pro rozhodnutí o stížnosti si speciální pedagog žalované vyžádal stanovisko MUDr. K. P., vedoucího lékaře věznice, který konstatoval, že žalobce netrpí žádným onemocněním, které by vedlo ke snížení či ztrátě schopnosti rozeznat důsledky svého činu či ke snížení sebeovládání nebo které by neumožňovalo jeho ubytování na oddíle L4 či jiném oddílu Věznice Vinařice.
9. Rozhodnutím žalované ze dne X, č. j. VS-42551/ČJ-2018-800532, vydaného speciálním pedagogem žalované (dále jen „druhé napadené rozhodnutí“) byla stížnost žalobce podle § 52 odst. 1 a 3 zákona o VTOS zamítnuta. Speciální pedagog ve světle výše citovaného vyjádření lékaře konstatoval, že vyjádření žalobce ohledně zdravotních problémů je nutno považovat za účelové ve snaze vyhnout se trestu. Přestupek žalobce byl prokázán a uložený trest byl přiměřený.

II. Obsah žaloby

10. Žalobce se domáhá zrušení obou výše specifikovaných rozhodnutí žalované. Namítá, že při udělení obou trestů vždy jako důvod odmítnutí uváděl ohrožení svého zdravotního stavu trvalými následky jak v oblasti hybnosti, tak svého psychického stavu v důsledku nevhodného ubytovacího prostředí. Tuto svoji námitku opakovaně předkládal pracovníkům věznice s tím, že ji dokládal posouzením invalidity OSSZ v Rakovníku ze dne X a vyjádřením Generálního ředitelství Vězeňské služby ze dne X, podle kterého má být ubytován v menším klidnějším kolektivu věkově přiměřených osob a s ohledem na svoji limitovanou mobilitu. Uvádí, že v ubytovně L je značně obtížné se pohybovat s berlemi v období aktivace zdravotních komplikací. Jako důkaz nevhodnosti navrhuje znalecký posudek. Dále uvádí, že byl přestěhován z ubytovny cca 40 osob jemu věkově blízkých osob na ubytovnu s výrazně mladšími a vícekrát trestanými osobami s kapacitou 61 osob, kde není dostatečné sociální zařízení, což opět navrhuje dokázat znaleckým posudkem. Dále uvádí, že je nekuřák a na oddíle L4 není dodržováno omezení kouření. K odůvodnění, že se jedná o opakování přestupku, uvádí, že předchozí kázeňský trest z roku 2016 mu byl uložen za chování před okresním soudem, kdy slovně napadl státního zástupce pro nepravdivou konstrukci případu. Žalobce má dále za to, že skutek provedl jednou, ale potrestán byl dvakrát. Své výhrady vůči stěhování tak má za důvodné a uložený trest považuje za neúměrný. Žalovaná podle něj měla nejprve pečlivě ověřit jeho námitky a pak rozhodnout o dalším postupu v kázeňském řízení. Podle § 2 odst. 2 zákona o VTOS žalovaná musí postupovat tak, aby nebylo ohroženo jeho zdraví. Žalobce proto navrhuje, aby soud zrušil uložené kázeňské tresty a uložil žalované, aby jej umístila do ubytovny přiměřené jeho věku (ročník 1955), nejvýše v prvním patře a v malém kolektivu dle doporučení generálního ředitelství.
11. Žalobce k žalobě přiložil zmíněné vyjádření Odboru zdravotnické služby Generálního ředitelství Praha Vězeňské služby České republiky z 29. 5. 2017, kde je konstatováno, že žalobce požádal o přemístění z Věznice Vinařice do jiné věznice ze zdravotních důvodů. Dále je v něm uvedeno, že po prostudování zdravotnické dokumentace a v souladu s doporučením psychiatra i praktického lékaře věznice se konstatuje, že zdravotními důvody je u žalobce podloženo a indikováno umístění v menším, klidnějším kolektivu věkově přiměřených osob, s ohledem na limitovanou mobilitu ubytování v přízemí, popř.

nejvýše v prvním patře. Přemístění s respektováním těchto podmínek se doporučuje.

12. Dále žalobce přiložil posudek o invaliditě ze dne 3. 12. 2013 vydaný posudkovou lékařkou MUDr. L. A., podle kterého je invalidní v prvním stupni se sníženou pracovní schopností o 45 % z důvodu koxartrózy, Dupuytrenovy kontraktury pravé ruky, chronického vertegrogenního syndromu a poruchy statodynamiky páteře. Podle posudku je schopen vykonávat soustavnou výdělečnou činnost jen v podstatně menším rozsahu a intenzitě.

III. Vyjádření žalované a replika žalobce

13. Žalovaná ve vyjádření zrekapitulovala průběh řízení. K žalobě uvedla pouze, že je zřejmé, že tvrzení žalobce se nezakládá na pravdě, protože v rámci kázeňských řízení žádné relevantní skutečnosti neuvedl. Žalovaná tak považuje tvrzení žalobce za účelová, stejně tak jeho tvrzení o podmínkách v ubytovacích prostorách věznice, aniž by přímo souvisela s projednávanými rozhodnutími o uložení kázeňských trestů. V obou řízeních bylo naplnění skutkové podstaty kázeňského přestupku prokázáno. Žaloba tak je nedůvodná.
14. Žalobce zaslal dne 13. 9. 2018 soudu podání, kterým žalobu doplňuje o námitku rozporu postupu žalované při udělení dvou trestů za sebou, kdy nebyla dodržena lhůta 10 dní mezi tresty, čímž byl porušen § 49 odst. 4 zákona o VTOS.
15. Následně žalobce ještě zaslal repliku k vyjádření žalované, v níž poukazuje na to, že žalovaná nerespektovala výše citované vyjádření Generálního ředitelství Vězeňské služby, nedodržela § 7 zákona o VTOS a také § 23 odst. 7 vyhlášky č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody. Žalobce uvádí, že popsany nevyhovující stav byl potvrzen úrazem levé dolní končetiny na nevyhovujícím schodišti v oddíle L4, který se mu stal měsíc po přemístění.

IV. Ústní jednání

16. Účastníci se k ústnímu jednání nedostavili. Žalobce byl v mezidobí propuštěn na svobodu a soud nesdělil adresu pro doručování, proto mu soud předvolání podle § 46b písm. a) zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dál jen „o. s. ř.“) doručoval na adresu trvalého pobytu. Tam mu bylo v souladu s § 49 odst. 4 o. s. ř. doručeno fikcí. Žalovaný se z ústního jednání omluvil a nežádal o odročení jednání. Lhůty k přípravě dle § 49 odst. 1 s. ř. s. byly na obou stranách zachovány, proto soud přistoupil k projednání věci v nepřítomnosti účastníků (§ 49 odst. 3 s. ř. s.).
17. Při ústním jednání soud provedl důkaz výše citovaným vyjádřením Odboru zdravotnické služby Generálního ředitelství ze dne 29. 5. 2017 a posudkem o invaliditě ze dne 3. 12. 2013. Návrhy žalobce na doplnění dokazování třemi znaleckými posudky (jímž chtěl žalobce prokázat nevhodnost přístupové cesty na ubytovně L4, nevhodnost ubytovny L4 pro něj a tvrzení, že se na ubytovně L4 kouří) soud zamítl pro nadbytečnost, neboť se přímo netýkají projednávané otázky, zda se dopustil kázeňského přestupku (k tomu viz dále).

V. Posouzení věci soudem

18. Žalobce se podanou žalobou domáhá přezkumu správnosti a oprávněnosti udělení dvou kázeňských postihů (ze dne X a ze dne X).
19. Přezkum uložených kázeňských trestů spadá do působnosti správního soudnictví (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2012, č. j. 8 As 48/2012 - 50, č. 2805/2013 Sb. NSS).
20. Pokud jde o první napadené rozhodnutí, soud již výše konstatoval, že na jeho konci je poznámka (datovaná zřejmě 4. 4. 2018) „*stížnost proti rozhodnutí nebyla podána ve stanovené lhůtě*“. Mezi předloženými dokumenty stížnost proti rozhodnutí ze dne 28. 3. 2018 není a ani není žalobcem či žalovanou nikde zmiňována.
21. Právo podat stížnost proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu je zakotveno v § 52 odst. 1 zákona o VTOS. Žalobce ve vztahu k rozhodnutí z 28. 3. 2018 nevyužil práva podat stížnost, které je výslovně zmíněno v poučení tohoto rozhodnutí.
22. Podle § 68 písm. a) s. ř. s. je žaloba proti rozhodnutí správního orgánu nepřijatelná, nevyčerpal-li žalobce řádné opravné prostředky před správním orgánem, které připouští zvláštní zákon, ledaže rozhodnutí správního orgánu bylo na újmu práv žalobce změněno k oprávněnému prostředku jiného.
23. Tím, že žalobce nepodal proti rozhodnutí ze dne X stížnost podle § 52 odst. 1 zákona o VTOS, nevyčerpal řádný opravný prostředek. Žaloba je tudíž v rozsahu, v kterém žalobce napadá rozhodnutí ze dne X, nepřijatelná. Soud ji proto podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. odmítl (shodně usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočky Liberec ze dne 17. 7. 2014, č. j. 59 A 52/2014 - 13).
24. Žalobce dále žádá o přezkum oprávněnosti udělení kázeňského trestu ze dne X. Byť žalobce v žalobě primárně zpochybňuje právě rozhodnutí ze dne X, současně též zmiňuje výhrady vůči „odůvodnění negativního rozhodnutí o stížnosti“. Soud proto dospěl k závěru, že žaloba směřuje proti prvostupňovému rozhodnutí i rozhodnutí o stížnosti, které tvoří z hlediska soudního přezkumu jeden celek, a tudíž je projednatelná, aniž by bylo nutné žalobce vyzývat k jednoznačnému určení napadeného rozhodnutí či žalovaného (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, č. j. 5 Afs 16/2003 - 56, č. 534/2005 Sb. NSS).
25. Podáním stížnosti proti rozhodnutí ze dne 5. 4. 2018 žalobce současně vyčerpal řádný opravný prostředek. Žaloba je tak v rozsahu, v jakém směřuje proti rozhodnutí ze dne X, respektive ze dne X, projednatelná.
26. Žalobci byl rozhodnutím ze dne X uložen kázeňský trest podle § 46 odst. 3 písm. f) zákona o VTOS za porušení povinnosti stanovené § 28 odst. 1 zákona o VTOS – povinnosti plnit příkazy a pokyny zaměstnanců Vězeňské služby.
27. Žalobce v žalobě nijak nezpochybňuje, že dne X mu zaměstnanec Vězeňské služby přikázal, aby se přestěhoval na určenou ubytovnu L4, že tomuto příkazu porozuměl a že jej neuposlechl tak, jak je popsáno v rozhodnutí ze dne X. Soud se proto ztotožňuje

s posouzením žalované, že se žalobce dopustil kázeňského přestupku, kterým je podle § 46 odst. 1 zákona o VTOS zaviněné porušení zákonem stanovené nebo na jeho základě uložené povinnosti, pořádku nebo kázně během výkonu trestu. V jeho případě tedy šlo o porušení povinnosti splnit příkaz uložený zaměstnancem Vězeňské služby.

28. Pokud jde o v žalobě uváděné důvody, pro které se žalobce nechtěl přestěhovat (nevhodnost ubytovny L4 pro žalobce z hlediska zdravotních důvodů – mobilita, psychické problémy, kouření), nejedná se o okolnosti, které by žalobce jakkoliv ze spáchání kázeňského přestupku vyvíňovaly. Pokud měl žalobce za to, že ubytovna L4 je pro něj z jakýchkoli důvodů nevhodná, mohl na to upozornit žalovanou či se bránit zákonnou cestou (například formou žádosti či stížnosti podle § 26 odst. 1 zákona o VTOS), nikoliv úmyslným neuposlechnutím příkazu, tedy spácháním kázeňského přestupku (srov. rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 25. 7. 2017, č. j. 30 A 72/2016 - 101, kde žalobce narušoval průběh početní prověrky a nereagoval na výzvy vychovatele, protože se chtěl přestěhovat na jinou celu). Žalobce byl podle § 28 odst. 1 zákona o VTOS povinen uposlechnout příkaz, třebaže s ním nesouhlasil a třebaže měl evidentně za to, že byl nezákonný. Tuto povinnost by neměl snad jen v případě, kdy by byl příkaz zaměstnance evidentním excesem (přiměřeně srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 4. 2020, č. j. 5 As 313/2019 - 28, odst. 36, nebo usnesení Ústavního soudu ze dne 6. 1. 1998, sp. zn. I. ÚS 263/97), například pokud by se jednalo ze strany zaměstnance věznice o ponižující zacházení ve smyslu čl. 3 Úmluvy o lidských právech a základních svobod.
29. V případě prvního přestupku se žalobce k věci vůbec nevyjádřil a v případě druhého, nyní přezkoumávaného, přestupku se vyjádřil tak, že nic neudělal, že ho dávají z oddílu na oddíl a nechce být mezi „feťákama“. Ve stížnosti pak pouze uvedl, že jejím důvodem jsou „psychické a zdravotní důvody“, bez bližšího rozvedení. Není tedy pravdou, jak uvádí v žalobě, že vždy jako důvod odmítnutí uváděl ohrožení svého zdravotního stavu trvalými následky jak v oblasti hybnosti, tak svého psychického stavu v důsledku nevhodného ubytovacího prostředí. Aniž by bylo z hlediska přezkumu naplnění skutkové podstaty kázeňského přestupku rozhodující, zda bylo přestěhování žalobce vhodné či nikoliv (viz předchozí odstavec), nelze přehlédnout, že v rámci stížnostního řízení bylo vyžádáno též vyjádření lékaře žalované, který konstatoval, že žalobce netrpí žádným onemocněním, které by neumožňovalo jeho ubytování na oddílu L4, a tedy splnění uloženého příkazu. Za této situace tak nelze považovat uložený příkaz za zjevný exces, který by vyvíňoval žalobce ze spáchání kázeňského přestupku.
30. Žalobce dále „podává námitku“ proti rozhodnutí žalované o stížnosti, že jde o opakování přestupku, protože předchozí potrestání se týkalo jeho verbálního útoku na státního zástupce v soudním řízení v roce 2016. K tomu soud konstatuje, že v rozhodnutí ze dne X je součástí zdůvodnění kázeňského trestu věta, že za stejný přestupek byl již kázeňsky trestán, a v napadeném rozhodnutí žalované je k tomu uvedeno, že byl v minulosti již kázeňsky trestán, a to za obdobný přestupek. Tím je nepochybně míněno právě předchozí jednání žalobce, který se obdobného přestupku dopustil X (viz výše), což je zcela relevantní okolnost, ke které žalovaná v kontextu hodnocení závažnosti jednání žalobce přihlíдела po právu. Nejedná se o dvojí potrestání za jeden skutek, neboť žalobce se obdobného jednání dopustil X (za což byl potrestán prvním napadeným rozhodnutím) a X

(za což byl potrestán rozhodnutím z X). V tomto kontextu (druhý kázeňský přestupek stejného charakteru spáchaný během osmi dní) soud nepovažuje uložený kázeňský trest za neúměrný, jak bez dalšího namítá žalobce.

31. Pokud jde o žalobní bod porušení § 49 odst. 4 zákona o VTOS (doplněný podáním ze dne 10. 9. 2018), ten byl jednak uplatněn v rozporu s § 71 odst. 2 větou druhou s. ř. s. až po uplynutí lhůty pro podání žaloby (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 2. 2020, č. j. 10 As 156/2018 - 110, č. 4007/2020 Sb. NSS), jednak se nijak netýká zákonnosti druhého napadeného rozhodnutí, ale až výkonu uloženého kázeňského trestu.
32. Soud tak uzavírá, že žaloba proti rozhodnutí žalovaného z X není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

VI. Náklady řízení

33. O nákladech účastníků řízení o žalobě proti rozhodnutí z X soud rozhodl podle § 60 odst. 3 s. ř. s., podle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li žaloba odmítnuta.
34. O nákladech řízení účastníků o žalobě proti rozhodnutí z X soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť nebyl procesně úspěšný. Procesně úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 17. září 2020

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. R.

JUDr. Věra Šimůnková, v. r.
předsedkyně senátu